

ПАРТИЯ АМЫДЫРАЛЫ

ВКП(б)-ниң Тожу райкомунуң бюрозунда

ВКП(б)-ниң Тожу райкомунуң бюрозунда «райпо системинде каадырлар биле ажылдың байдалының дугайында» айтырыгны чугаалашкан. Бюро райпо системинде каадырлар-биле ажылда улуг четпестери илередип демдеглээн.

Райпо баштаар чери бодунуң системинде каадырларны бижыктырар, оларның идея-политиктиг болгаш техниктиг билегини бедидер талазы-биле хемчеглерни албай келген. Ооң фактызы — эрткен 1950 чылдың дургузунда садыг акылдакчыларның чөвүлөд хуралын болгаш оларның техниктиг миниумун бедидер өөредителерни чыгыс-даа организастанан. Райпо системинде штаттыг 33 акылдакчылардан 7-ле кижик партия чырыдышының системинде өөренип турарлар. Оон өскелери хандыг-даа өөредилгеде хаара тутунмаан. Райпо баштаар чери болгаш ында партия эге организастаны райпо системинде каадырларны кижизидер, оларның идея-политиктиг болгаш техниктиг деңгелин бедидер дээш сагыш салбаан. Ооң түңнелинде райпо системинде каадырларның акылга ызырылмасы, үнүп кирер чоруу хой. Сөөлү чылда райпога 4 даргалар, 3 кол бухгалтерлер волушкан, ол ышкаш кудуку

ажылдакчыларга 18 кижик халажып солушкан.

Райпо системинде политик кижизидилге ажылының чогуңда садыг каадырларын бижыктырар, өстүрер дээш сагыш човакшың чогуңуң харазы-биле садыг каадырларның политиктиг болгаш садыг талазы-биле тускай биле өспөйн, а харын олар хой-хөйү-биле өрө-самчыгдаларга таваржып, кооперацияның хой түңүгү хөреңгизин когарлага таварыштырып турарлар. Амгы үеде райпо системинде 264 муң рубль түңүгү өрө-самчыгдалдык 18 кижилер санынып турар. Сысты-Хем магазиниң эргелекчизи Посохин 23 муң, Салдамда склад эргелекчизи Найдан 18 муң, Тоора-Хем столовазының кассири Безизвестных 8 муң рубль түңүгү самчыгдалдар кылган болуп турар.

Райпо системинде каадырларны кижизидер, хынатынган каадырлар-биле садыг организастаны бижыктырар херекке райкуом кичээгенин салбаан деп райком бюрозу демдеглээн.

Райпо системинде каадырлар-биле ажылдык четпестери илередип демдеглэнишкан, ол четпестери узунар хемчеглерниң талазы-биле ВКП(б) райкомунуң бюрозу тодаргай доктаады хүзээп алган.

Отчёттуг соңкулда хуралдарының соонда

Партия эге организастанының отчет соңкулдагы хуралдары эрткешиниң соонда Сүт-Хөл районуң моон мурунда кошкы ажылдыг туртулаан чамдык партия эге организастанының ажылдары ам экинип турар.

Партияның хой-хөй эге организастанылары боттарының ажылын үргүлтү планыг башталга-биле чорударын чычыл болдуруп алганнар. Ай санында ажыл планыг ажылдар чорук болза, эге организастанының ажылдарын өшеритивтиг болдуруп, партия хуралдарының белеткелдерин экижизиткен болгаш оларның эртин турарының бедик идея-политиктиг дөңгөлөп хандырган. Сөөлү ийи ай ишинде 16 эге организастаныларга 57 хуралдар болуулаан, анда партияны-политиктиг болгаш партияны-организастаны ажылдар талазы-биле 121 айтырыгларны чугаалашкылаан. Ол айтырыглар болза, партия организастаныларның боттарының иштики ажылдарына холбашкан амьдыралдык айтырыглар болуп турар. Коммунистерниң боттарының инициативы-биле чугаалажып турар айтырыглар оларның хуралдарына киржилгезин иденкейжиткен. Эң ылаңгыя, Суг-Аксы суурда, Хөр-Тайга, Бора-Тайга, Кызыл-Тайга сумуларында болгаш районуң чеди чыл школазында партия эге организастаныларның ажылдары багай эвес чоруп турар. Ол эге организастаныларның секретарьлары эштер Хорлуу, Бегзиава, Доржу, Метке, Чылбак олар ай санында ийи-ийден эвөш эвес хуралдарын кылып, хуралдарның шиптирлериниң күүселдени өки организастанып келгенер.

белеткээр ажылдык чедишижиниң чорудуп турарлар. Алдан-Маадыр, Халчүктүг сумуларында хуу ажыл-агыйлыг араатар Калинин аттыг колхозче масалы-биле катыжып кирип турар. Ол сумуларда коммунистер чугаала-тары колхозка кирери-биле кызыгаарла-тымайып, ында колхозчу чагай амьдыралдык организастаны болуп турарлар.

Ооң-биле чергелештир партия эге организастанының ажылдарына ВКП(б) райкомунуң удуртулазында узуткатымайып турар четпестери илередип чугула. Райпода партия эге организастанының ажылын партияның отчет-соңкулдагы хуралы багай деп санаан, а ооң соонда четир эвөш үр эртеле даа, ында ажыл ам-даа экижизиткен турар. Ол эге организастанының секретаринге чаа соңгуткан эш Зайцев коммунистерниң идеягелин болгаш саналдарын боттандырабайн турар. Партия эге организастаны планы чок туруп келген. Хуралдар ыччангаш эки белеткел чокка, таварылга болуп эртин турар. Алпарат-биле ажыл багай, шүгүмчүлд болгаш бот-шүгүмчүлд кончуг кызыны болуп келген. «Сталинчы орук» колхозта партия ажылы база эңне куду деңгеледе туруп турар. Ол партия эге организастанының секретари эш Сергей ажылды экижидер талазы-биле боттуг хемчеглер албайн турар. Ында партия чырыдышының кичээлдерин эки чорувайн келген. Ол ышкаш ажылга харысалга чок чорукту Жданов аттыг колхозтуң, Ро МГБ чериян партия эге организастаныларның секретарьлары болдуруп турарлар.

Партия райкомунуң бюрозунуң талазындан эң кошкы ажылдыг эге организастаныларче кичээгенин улгандырбайн келген. Амьдырал болза, партияның бүгү эге организастанының шипти иштики ажылдарының деңгелин бедидерин райкомдан негеп турар.

Х. БОРБАЙ-ООЛ.

Колхоз тудугларын удуртуп

ВКП(б)-ниң Тес-Хем райкомунуң чоокта чаа болуп эрткен ийги племумунга «1950 чылда районда колхозтар тудуу-уун планының күүселдени болгаш 1951 чылда сорулгалар дугайын» чугаалашкан.

1950 чылда районуң колхозчу тараажыларындан 89 өрегерлер сууржулганың чырыг чагай бажыңнарныче чуртап киргенер. Шуурманга Жданов аттыг колхоз (даргазы эш Биче-оол) чурталга бажыңнарын тудар планын ыракта амыр күүсеткен. Ында партия организастаны (секретари эш Шыдыраа) тудугчулар ортузуна политик-массалыг ажылдарны эки чоруткан. Калинин аттыг колхозту шепке алган. Ро МГБ-де партия организастаны (секретари эш Кошкар-оол) эки ажылдаан.

Районнуң нити масалабы-биле алгаш көөрге, эрткен чылын колхозтар тудугларының планы күүсетинмээн. Ол чорук болза, район организастаныларының талазындан бо ажылды оперативтиг удуртпазы-биле тайылбырлатынар. Колхозтарның тудуг бригадаларын партия болгаш комсомол кежигүнери-биле, эң муракчы колхозчулар-биле бижыктып тургуулаан. Тудугчулар ортузунга партия-политиктиг, культур массалыг ажылдар багай чорутунган. Тудуг ажылына таарымчалыг уелерни эки ажылдарныче организастаны хемчеглерин район организастаны болгаш колхозтарны баштаар черлери, партия эге организастанылар кошка чорутканнар.

Ооң түңнелинде, эрткен чылын колхоз тудугларына ажылдары-биле күрөөден берген дузаламчылар четче ажыл-

латынмаан. Тудугларга халас ажылдары-биле чөпшээрээн ыяштың чүгө 50 хуузу, деңир эгитпес болгаш узун хуу-саалыг кылдыр чөпшээрп берген рубль дия чүгө 53 хуузу ажылгатынган. Бо чылдыг тудуг мяжын белеткээр, ону өөртүрүр ажыл база-ла оожум чоруп турар.

Райкуом, ооң тудуг килдизи (эргелекчизи эш А. Пуговкин) колхоз тудуунун практиктиг удуртулазын хандырбайн турар, ооң уурунда тудугларның шынары чамдык черлерде багай болуп турар.

Ленин аттыг болгаш Сталин аттыг, Калинин аттыг болгаш Молотов аттыг база Жданов аттыг колхозтарда чаа чылдыг тудуг ажылдары онза четпес чоруп турар. Сталин аттыг колхоз (даргазы эш Байгыжык), партия эге организастанының секретари эш Дугар-оол) тудуг ыяжын белеткээр болгаш өөртүрүр ажылды барык соксаткан. Тудуг бригадаларына үзүп тургускан кижилер четче ажылдавайн турар, а Молотов аттыг колхоз (даргазы эш Себен) тудуг бригаданың ажылын шуут соксаткан.

Тус-тус колхозтарны шепке алгылаан район организастанылар ол колхозтарның колхозчуларының ортузунга культур массалыг, кижизидилгелин ажылдары чорутпайн келгенер. Эң ылаңгыя, МТС (директору эш Максимчук), райпо (даргазы эш Обухов) коллективтери бо талазы-биле онза четпес ажылдааннар. Көдөңниң социалистик чаартылганының херезинге районуң бүгү күнүң соксаал чокка мобилизастаны херек. М. СБРЕН-ТОРЖУ.



Тудугчулар бригадалары хүлээлгезин күүседип турар

Улуг-Хем районда «Куш-ажылдык хостуу» көдөэ ажыл-агый артелиниң тудугчулар бригадалары май мурунунуң социалистик чарыжына киргеш, бедиткен чаа хүлээлгелерни алган.

Тудугчулар алган хүлээлгезин чедишишин күүседип турар. Бригадалары тудугчулары Кокайга турар дөрт аал ишти чурттаар бажыңның тудуунга херезээр 240 чудукту чоңуп дооскач. Ол ышкаш тараа складының, тараа кургандыр чериниң тудуунга херезелтирер ыяшты тудуг шөлүнде өөртүрүр белеткээ.

Ыяш кезип белеткээриниң бригадалары

Сүт-Хөл районуң Киров аттыг колхозунда сууржулга ажыл калбарып турар. Колхозтуң тайгада ыяш кезип белеткээриниң 4 бригадалары ажылдап турар. Олар хессе чогуур планын күүседип, берге черлерде кестинген ыяштары машина оруу ак черге өөртүрүр турар.

Бригадир коммунист Дажыга удурт-

Бяш белеткелинде болгаш өөртүрүрүнде колхозчулардан Маадыр, Доржу, Шокар-оол, Сарыг-Шыыр олар хун нормаларын 120—130 хуу чедир күүседип турар.

Ыяшты чаап чоңуп турар бажыңнардан И. Шарап, К. Хохлов, С. Петенов, Б. Бумба, Натпит-оол олар хун нормаларын 130—150 хуу чедир күүседип эки ажылдап турарлар.

Бригадир С. Афанасьев тудуг бригаданың ажылын эки удуртуп турар. В. СУМБҮР.

Өргөн чок турган куруг ховуда

Тере-Хөл районуң Шынаа сумузу-нуң девис-тэри Курутургуңуң ховузуна ажылчы чоңуңуң культуруг амьдыралының оруу «Большевик» колхоз 1949 чылда организастанып, өргөн чок куруг ховуга тудуг суурнуң ажылы кыска хуусаада делгем хемчээлдиле өзүп, ылаңгыя колхоз төвүнде школа, эмнеелге, радиостанция, клуб, магазин ажылдап турар.

Колхоз төвүнде чурталганың 16 бажыңнарын тургустуруп, оларже мурунда коыйып амьдыралдык туттуруп, ыштыг, кирлиг өгө бастырып, чедимчөөк байдалга чурттал чоран 16 өреге көжүп киргилээн. Ооң-биле чер-

гелештир, эки шынарлыг мал кажалаары болгаш ажыл-агыйың чугула тудуглары дүргени-биле өзүп турар. Суурнуң эр, херезең колхозчулары субботниктери организастанып, школа, эмнеелгениң одаар ыяжын белеткен турарлар. Суур чурттакчыларының ортузунда кеңжээ өөредилгелер болгаш номчулга, беседалар, лекциялар үргүчү болуп турар.

Колхозчу амьдыралдык артык күчү-дүңгеге чоң бузуреп, чаа-чаа өрегерлер ол че үргүлчү нежешип, колхоз сууру дүргени-биле өзүп турар.

Д. КОМБУ.

Эки ажылдыг тудугчулар

Улуг-Хем районуң Мичурин аттыг көдөэ ажыл-агый артелинде эш Самбууга удурткан тудуг бригадасында 27 кижик бар. Олар тудугта хамзырыккан тус-тус ажылдарны хуваажып алган амьдырал турарлар.

Чооку үениң ишинде ол бригада колхозтуң Демир-Сугга турган 6 эрга бажыңнарын өөртүрүр экеп туткаш, 11 бажыңны, школан, столованы, чунар-бажыңны, база, складты өөртүрүр экел-

ген. Тайгага кестинген 300 ажыг чудук колхоз суурунда дүжүргүнгөн. Тудугчулар, эштер Сапак-оол, Дадар-оол, Увангур олар тудуг бригаданың муракчылары болуп турарлар. Эң ылаңгыя хову бригадасында ажылдап турар, шаанда чолаачы чоран эш Даваа бодунуң күзели-биле бажыңнар өөртүрүрге боду чолаачылар үлгерилг чорун көргүскөн.

О. УИГУР-ООЛ.

Тудуг ыяжының белеткелин болгаш өөртүлгезин дүргедедир

Таңды районуң колхозтары бо чылы тудугу-биле планнатынган тудугларга херезелгээр-биле кезип белеткээр ыяш өөртүлгезин кончуг оожум чорудуп турар. Ол ышкаш колхозтарда чаа тудуглар база-ла оожум темпийл чоруп турар.

Чикээ, Калинин аттыг көдөэ ажыл-агый артели (даргазы эш Приходько), партия эге организастанының секретари эш Горшунова) план 630 кубометр тудуг ыяжы белеткээр ужур-луг тургаш, белеткел алганы 270 кубометр, оон чүгө 150 кубометрини өөртүрүр алган. Тудуг ыяжының өөртүлгезин оожум чоруп турарының чылдагааны болза, ыяш өөртүлгезинде болгаш тудуг ажылында эвөш санныг колхозчулар ажылдап турары-биле тайылбырлатынар. План 630 кубометр тудуг ыяжы белеткээр 19 кижик, 16 айт ажылдар ужуруг турбулза херек кырында чүгө 6 колхозчу, 3 айт ажылдап турары тодаргай барымдаа болур.

Ленин аттыг колхозтуң даргазы эш Канчыр-оол ыяш белеткээриниң планы артель 100 хуу күүседип алган деп бот оожургалы кылып турар. Ын-

чаарга белеткелтиген ыяштың 50 хуузу тудугта таарышпас багай шынарлыг, ук ыяш шапак оруу үстүрге чедиш алыры берге балгаштыг черде белеткелтиген. Бир эвес ол ыяшты шапак оруу урелир бетинде өөртүрүр албас болза, бо чылдыг тудуг планын үзеринге чедирип болур.

Көдөэ ажыл-агый артели бо чылын бажыңнар чурттаар ийи бажыңны, хой кажазыны, айт кажазыны тудар деп планнаан. Ол тудугларга херезелээр 2800 чудуктар бар. Ындыг болза-даа ук тудуглар тутунмайн турар.

Сталин аттыг колхозтуң даргазы эш Никитин агрохоорай тургузарының планын, ооң сметанын кыштадыр чогадып келген. Чүгү-даа кылып албайн ыяш белеткээриниң үнегил үезин эрттирген. Ыччангаш ук колхоз ыяш белеткээр планын күүседип шыдаваан. Мычанган районуң колхозтары шапак оруу урелир мурунда чакы хову ажылы эргелетже чедир тудуг ыяжының өөртүлгезин доозарыне бүгү күшү салыры чугула.

Е. АРСЕВЬЕВ.

Политик болгаш эртем билиглер непередириниң талазы-биле Бүгү-эвилел ниитилелиниң Тыва салбырының баштаар чериниң III пленуму

Марттың 26-да, политик болгаш эртем билиглер непередир талазы-биле Бүгү-эвилел ниитилелиниң Тыва салбырының III пленуму болуп эрткен. Пленум «көдөэ черлерге лекция пропагандазын күштелдирер хемчеглер дугайында» баштаар чериниң даргазы эш Куреневтуң илеткелин чугаалажып көргөн.

Бистиң чуртувуста коммунизмниң улуг тудуучуларының калбарышкынының үезинде, Тыва автономнуг областың экономиказының болгаш культуразының социалистик чаартылгаларының үезинде лекция пропаганданы тергин чугула ужур-дузалыг болуп турар деп эш Куренев чугаалаан.

Ниитилелдиң кежигүнери область болгаш район салбырларының путевкалары-биле 1950 чылдың дургузунда 1554 лекцияларны, ооң ишинде 1068 лекцияларны көдөэ черлерге номчааннар. 1951 чылдың эрткен айларының дургузунда 355 лекциялар, ооң ишинде 261 лекцияларны районнарга номчулулаан. Бир эвес 1949 чылда ай бурзуунде ортумаа-биле 30—40 лекциялар номчутунуп турган болза, 1950 чылда ай бурзуунде 125 лекциялар номчутунуп турган, а 1951 чылда айда лекция номчулганы ортумаа-биле 175 четкен.

Көдөэ лекторларга дузаламчы кылдыр 1950 чылда 75 лекцияларның материалдарын тараткан. Районнарга, эң

ылаңгыя көдөэге лекциялар номчууру-биле болгаш лекторларниң ажылына практиктиг дузаламчы көргүзери-биле область төвүнден районнарже 1950 чылда 15—18 кижик составтыг 3 лекторлар бөлүүн чоруткулаан. Ол хемчеглер багай эвес түңнелди көргүскөн. Каа-Хем, Улуг-Хем, Таңды, Бий-Хем районнарында лекция пропагандазы элээн калбарган. 1950 чылда Каа-Хем районуң 215, Таңды, районуң 166, Улуг-Хем районуң 109, Бий-Хем районуң 101 лекциялар номчутунган.

Дыка хөй көдөэ лекторлар лекция пропагандазына иденкейлиг кирип турарлар. Олардан эштер Шабанганов, Середкин (Каа-Хем), Ширап (Каа-Хем), П. А. Авдеев (Улуг-Хем) эң эки иденкейлиг лекторлар болуп турарлар.

Ооң-биле чергелештир, пленум болза, лекция пропагандазын калбаргыр, чаа ниитилелдиң кежигүнериның калбар кирилгезин хандырар болгаш лекцияларның шынарын бедидер, темаларын таарыштырар талазы-биле область болгаш районнар салбырларының ажылында улуг четпестери илетретишкан, моон сондаар көдөэ черлерге лекция пропагандазын күштелдирер талазы-биле тодаргай доктаалды хүзээп алган.

Ооң-биле кады пленум организастаны айтырыгларны чугаалашкан.

М. МОМБУЖАН.

Культура чырыдышының ажылдакчыларының семинары

Чоокта чаа областың культуразы-чырыдышының килдизиниң чанынга көдөэ клубтар ажылдакчыларының 10 хонук семинары болуп эрткен. Семинарга клубтар, номчулга бажыңнарының, кызыл өглерин эргелекчилери 30 ажыг кижик келген.

Семинарның сорулгалы болза, дыңаачыларга клуб ажылының нити түңнелдин бээр, чакы тарылга ажылдарының үезинде культура-чырыдышының черлериниң полит-массалыг болгаш культура-чырыдышының ажыл-чорудугааны планнаары, организастан чорударының айтырыглары-биле оларны таарыштыры турган.

Лекциялар номчуурунга ВКП(б) обкомунуң, хооромунуң, ВЛКСМ обкомунуң, обкомонуң болгаш өске-даа организастаныларның удуртуп ажылдакчыларын чаап кириштирген.

Семинарга келгенер: «Марксизм-ленинизм чүдүлгө дугайында», «Сталиның ылоада улуг тудуглар» «Делегей байданының допчулалы», «Ном-биле канчаар ажылдаары» деп темаларлыг лекцияларны дыңнааннар.

Оон ангыда чакы тарылга үезинде колхозтарга, совхозтарга культура-чырыдышының ажылдарын чорудар дугайында, клуб библиотеказының ажылының дугайында, хову бригадаларына социалистик чарышты организастаны дугайында, көдөэ ажыл-агый пропагандазының дугайында, хана солун болгаш дайының хуудустары үндүрер дугайында лекцияларны дыңнааннар.

да көдөэге бижик билбес чорукту узуткаар талазы-биле ажыл дугайында илеткелдерни дыңнаан.

Семинар соонда дуржулга солугушкуну кылган. Дыңаачылар оон бодунуң ажылынга дыка хөй дуржулгаларын алган. Сүт-Хөл районда кызыл өгүң масачызы эш Барышова, Сосновкада көдөэ клуб эргелекчизи эш Белозыков, Бий-Хем районуң Чкаловада көдөэ клуб эргелекчизи эш Олең-оол, Каа-Хем районуң Грязнухда номчулга бажыңының эргелекчизи эш Стародумов болгаш өскелер-даа семинарга өөрениген материалдарын эки шингээди алган.

Семинар сөөлүнде ооң кирякчилерин облуккомунуң даргазының оралакчызы эш Анчима хүзээп алган, орта олар боттарының ажылының дугайында болгаш оларның удуртуп турары—культура-чырыдышының черлериниң херектелегелдериниң дугайын чугаалашканнар.

Эш Анчимэ бодунуң чугаазына араатарын коллективтиг ажыл-агыйже болгаш суурнуң амьдыралдык хевиринче шилчидер талазы-биле чорудуп турар чугула сорула-биле холбаштыр, көдөэге культура-чырыдышының ажылдарын экижидер хемчеглер дугайында чаа сорулгаларны клуб ажылдакчыларының мурунуга салган.

С. СИЗЕНЕВ.

Школа, эмнеелеге чоннуң дузаламчызы

Школа болгаш эмнеелеге оттулар ыяш белеткээринге воскресниктери Эрзин районуң төвү Сарыг-Булун суурнуң чурттакчылары бо чылын беш удаа

организастан, 265 кубометр ыяшты белеткээ.

Ыяш белеткээринге эштер Соловнин, Буговкин болгаш Огнев олар идея-келлиг киришкөөнер.

Школаже хайгааралды кошкадып болбас

Партия болгаш чазак бистиң аныяк Тыва облазымыска культуразы тургузуушкунун бедик деңгелег чедирер дээш улуг сагыш салып турар.

Муң-муң араатарның бичин уруглары күрүнеден долу хандырылганы ап, боттарын коммунистик ниитилелдиң тургузуучулары кылдыр белеткеп турарлар. Ынчаарга, улус өөредилге организастанында ажылдап турар кижилер школаларының эт-хоренгизин камгалаары дээш демиселди чорудары чугула болуп турар.

Ындыг-даа болза, Таңды районуң Межегей суму Советиниң Түргөнде тыва школаның байдалы оон өске байдалга турар.

Школаның интернат эргелекчизи эш Черменев школа өөреникчилериниң иштинге кижизидилге ажылдарын кылбайн чедишпей, эске улустуң бажыңнарын колхозлеп олуртуп тура, интернат эргелекчизи эш Черменев мурунда ийи башкы чурттап турган ийи өрөөл бажыңның бир хаалгазын дуй наккаш, чаасмаан ээлеп олуруп алган турар. База школаның бажыңнарын хандырар керсинини бажыңнар-биле денге эш турар. Школаның чөм продукция аймаанга хол кирер чоруктары база-ла эвөш эвес.

Эш Черменев эрткен кыжын өскөртөв бичин-даа ыяш ап одаваан. Школаның ыяжын кара туразы-биле ыштадыр оттулуп келген. Школаның эрткен чылын белеткээр 400 ажыг кулаш ыяш ам төнгөн. Ооң буруузу база-ла эш Черменевта.

Бүгү кыштың дургузунда эш Черменев бодунуң төрелдери-биле кады ийи бажыңга 20 ажыг кубометр ыяшты одаан.

Школаның бир айдында белеткээр сегени база-ла өөртүрүрүп ап, инзенте чиртип турар. Черле шап ындыг школа хөреңгизин самчыгдансаар боддалар эш Черменевта ханызы-биле синген.

Школаның эргелекчизи эш Маадыр-оол шап мындыг шыдажар аргажок фактыларын көрүп тургаш, ол талазы-биле хандыг-даа хемчег албайн, ыла-ла тайбызырап олурган. Ооң ужурундап демги Черменев «кыгма-даа чагыргып» кижик мен, бодуму бодум билер мен, школа эргелекчизи менээ хамаарышпас—суг дээр ышкаш сөстөрни чугаалап турар.

Шап мындыг фактыларын суму Советинде, райондо-даа база өскөртөй турар. Күрүнениң өңү-хөреңгизинге хөра чедирискөөр шап мындыг кижилер-биле эштеп чок демиселди чорудар дерек.

Т. ВАСИЛЬЕВ.



Чоон-Хемчиң районуң Чадаана хоорайда урурлар яслизиниң улуг бажыңын тудуп турар. Аңаа район төвүнүң ажылчынарының, албан-хаакычтарының уруглары тудуг доостурга, яслиге келдирлер. Чурукта: яслиниң тудуу.

Чуруу А.



Сталинград. Таджин республикада колхозтарның удуртуп каадырлар школарында колхозтар даргалары, бригадирлер, ферма эргелекчилери өөренип турар. Олар чер ажылының болгаш мал ажылының үндесинери кездэе ажал-агының культураларының колхоз бұдүрүлгезининг организациязын, эргелекчилерин дүрүлгаларын өөренип турарлар.
Чурукта: мал ажылының кабинетинде өөренип турар школаның бөлүк дыйначылары. (Солагай таласында) башкы М. Умаровтук кичээлди чорудуп турары.
Чуруу Б. Зайцевтин.

Колхозтарда агрозоотехниктиг өөредилгелерни экижидер

Колхозтарның болгаш совхозтарның нитининг продуктулул мал ажылын хөгжүдериңиз үш чыл планын долдур болгаш ажыра күүсидеринге, база тараа культураларының бедик дүжүттүүн чыдып алырынга колхозчу каадырлары массалык-биле өөредиле улуг укуктуз болуп турар.

Колхозчу каадырлары массалык-биле өөредиле орулга-биле Улуг-Хем районун элээн хөй колхозтарында үш чыл хуусаалы агрозоотехниктиг өөредилгелерни организастан.

Өөредилгени организастандан бээр Ленин аттыг колхозта агрозоотехниктиг болгаш зоотехниктиг группалар (удуртукчулары Чистякова, Арандов), Калинин аттыг колхозта агрозоотехниктиг группа (удуртукчу Саганов), Киров аттыг колхозта агрозоотехниктиг группа (удуртукчулары Андросов, Нуждина) олар өөредилге программанын өзүгээр эки ажылдап, дыйначыларның кичээлгеин хаара тутуп турар.

Ындыг болза-даа, чамдык колхозтарда колхозчуларның агрозоотехниктиг өөредилгези багай тургустунган, кичээлдеринг шынары куду, дыйначылар кичээлдерге четче келбейн турар.

«Свобода труда» колхозта агрозоотехниктиг группанын удуртукчузу Кузнецов 18 кичээл эртереп планын тургаш чүгүле үш кичээл эртерген, ол-да колхозта

зоотехниктиг группанын удуртукчузу Торофеева база чүгүле 6 кичээл эртерген. Димитров аттыг, Минурин аттыг колхозтарда агрозоотехниктиг группалар сөөлгү үеде шуут кичээлденбейн турар. Ол ышын Сталин аттыг, Жданов аттыг колхоз ажыл-агый артельдеринде агрозоотехниктиг группаларының өөредилгезинг шынары дыкма куду болгаш кичээлдер таварылга өзүзү-биле эртип турар.

Колхозчу каадырлары массалык-биле белетээрининг айтырыгы бо хире багай байдалда туруп турда колхозтарда партия эге организацияларының секретарьлары, колхозтарның баштаар черлерининг даргалары, районунун кездэе ажыл-агый килдизи агрозоотехниктиг өөредилгелеринг шынарын экижидеринче тодаргай хемчег албайн турар чорук кончуг четпес.

Колхозчу каадырларны белетээрининг үш чыл хуусаалыг өөредилгезининг баштайгы чылынын өөредилге программанын чакы хову ажылдары эгелээринг бентинде чедишкенин доозар дээр районунун кездэе ажыл-агый килдизи, колхозтарда агрозоотехниктиг курстарның удуртукчулары тускай эртемчилерден негелдени дыйчыдыры чугула.

А. ОРУС-ООЛ.

Тарааның хоралакчылары—өрге, күсүкелер-биле демисел чорудар

Большевик партия болгаш совет чак тарылга шөлдерин калбартырынга болгаш тараа культураларының бугу дүжүдүп улгартырынга улуг сагышты салып турар.

Аныак совет Тывада колхозтарның болгаш совхозтарның тарылга шөлдерин чыл бүрдө улгадып турар. Колхоз ховуларының ажыл-ишчилеринде дүжүтүрүктөр бурзундун 25—30 центнер чедир ап турарлар бар.

Ындыг дүжүттү чедип алырда агрозоотехниктиг хемчеглеринг бугу аргаларын холбаштырып чорудары эргежон чугула. Дүжүттү камгалап алыры болгаш хөйү алыр дээр демиселдинг хемчеглеринг бирези болза, кездэе ажал-агы культураларының хоралакчылары—өрге, күсүкелерни өлүрүп чок кыллары болур. Вир өрге бир чылда 16 килограммадан ажыг тараа чир деп чүве билдинтир болгай.

Ыланды өргелер май айның сөөлүндө, өзүп төрөэн сөөлүндө кончуг улуг чок чердирер. Ынчангаш ону өзүп төрүүрүнүн мурунда массалык-биле өлүрүп чорук тергин чугула.

Улус өөредилге килдистерин, олүн белеткел черлери болгаш кездэе ажал-агының тускай эртемчилери, пионерлерин, школаларының, колхозчуларын ортузунга тараа культураларының хоралакчылары кездэе ажал-агыга кайы хире хора чедирерил, оларны өлүрерин канчаар организастан дээр дугайында лекция беседалары чорудары чугула.

Тараа культураларының ол хоралакчылары-биле демисел чорударда пионерлер болгаш школаларын иштинден өрге, күсүкелер-биле демиселдинг тускай бригадаларын болгаш звеноларын организастан. Кездэе ажал-агының район килдистерин чакы тарылганын планын чогадырда тарылга шөлдеринде өрге, күсүкелерни өлүрүп дугайын планга айтыр укуктур. Комсомолчулар, пионерлер болгаш школалар өрге, күсүкелерининг мурнакчылары болур укуктур.

избиринче пионерлерни, школалары болгаш кездэе аныктары массалык-биле кириштерерин улуг укуктуз болуп дөрбүшүшү, кездэе ажал-агы культураларының хоралакчыларын хөйү өлүрүп болгаш кижин хөйү дужаар талазы-биле анык аңчыларын конкурсуз чарлап турар.

Конкурстун негелделери болза:

а) тус-тус кижилеринг аразындан тилекчилер кылдыр санаар кижилер болза, 1951 чылда чүстөн өзөөш өзес кештерин кандыгдаа ургедээштин чокма союп ажаагаш дужааган анык аңчылар;

б) коллективтеринг тилекчилери кылдыр санаар черлер болза, 1951 чылда 6000 санныг кештерин ургедээштин чокма союп ажаагаш дужааган 20-ден өзөөш өзес киркичкылг школанын, пионер отрядтарының, бичи уруглар бажындарының, анык аңчыларын секцияларының коллективтерин болур.

в) школаларга, пионер отрядтарынга болгаш уругларының өске-даа коллективтеринг уяаыла күүсидер негелделери болза, ол коллективтинг кижинг бүрүзү 300-ден өзөөш өзес өрге, күсүкелерин дужааган турар укуктур.

г) конкурстун тилекчилерин шаңнаары-биле мооң адаанда хемчээлдиг шаңнадары донатаан:

Тус-тус аңчыларынг тилекчилеринге:

Вир дугаар 150 шаңналар, 100—100 рубль.

Ийн дугаар 300 шаңналар, 75—75 рубль.

Үш дугаар 800 шаңналар 50 — 50 рубль.

Анык аңчыларынг коллективтеринг тилекчилеринг:

Вир дугаар 5 шаңналар, 1500—1500 рубль.

Ийн дугаар 5 шаңналар, 1300—1300 рубль.

Үш дугаар 15 шаңналар 750—750 рубль.

И. ГАЛЫС.

Малдың өзерин—оң чаш төлүн менди камгалап алырында

Күрүнениң мал өстүрер планын күүседир дээр демисел колхозчу малчыларның сонгарлатынмас сорулгазы. Ол хүлээлгени Бай-Тайга районда «Победа» колхозтун хойжузу Адыг-оол эки күүседип турар.

Малдың чайгы одарым, күсүк семиртилгезин чөп организастан, чышкы ажылдары таарымчалыг байдалда тургускан. Адыг-оолдун кадарган хөй оң эки ажаалгазындан кышкы үеде улам семирип турар, чаггыс-даа баш хораван.

Амгы үеде колхозтун шээр малы киди-не төрүп эгелзэн. Адыг-оолдун кадарган хоондан төртүнгөн 58 хураганнар шупту менди, моон сонгар-даа төрүр хойларың чаш төлүн бүрүн камгалап алырын кадарчы хүлээнип турар. Адыг-оол бодунун сөзүңге өз болуп шыдаар.

Х. ТААН-ООЛ.

Кызыл районун Тасында «Чербы» колхозтун инектери массалык бызалалп турар, фермада 14 инек төрзөн. Бызаа доруктурарыга А. Б. Кудрявцева мергендиктиг ажылдап турар. Ол ышын «Совет Тыва» колхозта хойжу Салча Кунгаа төрзөн 38 хоюнд хураганнарын бүрүн камгалап алган.

А. СУНДУИ.

Чылгы мал ажылын хөгжүдөр дугайында совет чакан, большевик партия чугула хемчеглерин ап, олче кол кичээлгеини улгадырып турар. Чазактын шитпирин амдырал кырынга ботандары дээр Кызыл районун Көз-Тейде «Совет Тыва» колхозтун чылгычызы Минчеймаа кызыман ажылдап турар.

Минчеймааның кадарга чылгызы эртен чылын 1949 чылга удур 105 хуускен. Оң асетидилг күш-ажылы дээр ону районунг антикчилер хуралыга өртектиг чүүл-биле шаңнаан. Минчеймааның чылгызындан бо чылын 90 бөлүк төрүр, оларны кудунарын чаггыс-даа чидир чок камгалап алырын чылгычы хүлээнип турар.

А. КУНГААЖЫК.

Хаван фермазы

Бай-Тайга районда Сталин аттыг кездэе ажал-агы артелининг колхозчулары нити хуралындан хаван фермазы организастанар шитпирлеп алынар. Хаван ажаакчызынга ажылдар күзелин бодунун саналына илередиң, 43 харыг Дүктеш ону өстүрерин хүлээнип чугаалаан.

Сталин аттыг артель нити хуралын шитпирин ботандары срулга-биле 1949 чылдын күзүңдө 3 хаван оглу садап алган. Оң адакчызынга өш Дүктешти киргеш. Хаванарның ажаалда хемгерилгезин зоотехниктиг чурум өзүгээр хандырып, бо аразында чаггыс-даа хаван хоратпаң.

Дүктештин 3 баш хаванары ам 30 чедир өскөн, оларын семис, улуг магандынын көргөн-не киши сонугарп турар. Колхозтун хаван фермазының ажылын моон сонгар улус хөгжүдөр болза, оларның чүгүле күрүңге дужаар эдин өзес, харын ооң-биле кады колхозчуларын орулгазын көвүдөтүп шыдаар.

Ю. СЮЗУКЕИ.

ШЫНЫҢ МАТЕРИАЛДАРЫНЫҢ ИЗИ-БИЛЕ

„Мал ажылының хөгжүлдезинге моондак умурзаштырып турар“

Малды өргөлзөр төчөгөлп, чок кылып турар чоруктарының чамдык фактылары Тер-Хөл районда бар болуп турар дугайында бо чылдын январь 31-де № 20 «Шын» солунда «Мал ажылының хөгжүлдезинге моондак умурзаштырып турар» деп эгелиг чүүл парлатынып үнгөн.

Бо талазы-биле хынап зөгреш, хемчег алган дугайында Тер-Хөл районунг ажычы чоннар депутаттарының Советининг күсүкелер комитетининг даргазы эш И. Комбунун дыйнатканы болза, солунда парлатынган корреспондентия шыныг болган. Балкытыг сумуунда В. Сурунгурун, Дары-Сурунгурун, база Билчээ-Ваян, Чымыс, Шынаа сумуунда Шаңнаа оларны суд харысагызында кирген.

„Школаның эт хөреңгизининг самчыгдакчызы“

1951 чылдын январь 28-те үнген № 18 «Шын» солунда «Школаның эт-хөреңгизининг самчыгдакчызы» деп эгелиг чүүл парлатынган.

Ук чүүлде Сут-Хөл районунг Хөлчүтүг сумуунда эге школаның эргелекчи коммунист Халбыш-оол школаның эт-хөреңгизин бодунун амхууунда самчыгдаанын илереткен. Солунда үнгөн ол корреспондентия шыныг болган дугайында ВКП(б) Сут-Хөл райкомунун секретари эш Албаан редакция дыйнаткан.

Халбыш-оолдун самчыгдакчы, үрөдечи хөреңгиз илереткен, ону ВКП(б) райкомунун бюрозю партия кеңигүчүден үндүргөн. Оон аягыда Халбыш-оолду ажылдаандан дүжүргөн.

Дөрт күрүнелернин даштыкы херектер министрлерининг оралакчыларының баштайгы чөвүлел хуралы

ПРИЖИ. (СЭТА-ның тускай корреспондентиз). Даштыкы херектер министрлерининг Чөвүлелининг хүн айтырыгын чогадып кыллары-биле чыгылдырган, дөрт күрүнелернинг даштыкы херектер министрлерининг оралакчыларының чөвүлел хуралы март 24-те бодунун ажылын улумчылган. Хуралды француз төлөөлөкчи Пароди даргалаан.

Оралакчылар бодунун ажылын эгелзэн хүнден бээр үш неделя эртип турар деп Францияның эртенги солуннары демделеп турар.

Чөвүлел хурал бо хире узалып турарынга хөй нитининг саналы дүврөп, Министрлер Чөвүлелининг хүн айтырыгын амга чедир чогадып кылбайн турарының чылдагыны үдүл деп хөй хөй кижилер айтырып салып турар деп чүвени Парижтинг парлагазы кызырбайн турар. Француз парламентининг депутаты Де Шамбрэн «Либерасон» солунга парлап үндүргөн чүүлүңге бир талазында СССР-нің төлөөлери-биле болгаш өске талазында үш күрүнелерининг төлөөлөкчилерининг аразында чөрүдөөлөкчилерининг утка-шынарын чар дээр оралдакчыларынга удурлаанып турар. Маргыдаа болза, чүгүле «Защиталар болгаш грамматиктиг тургустурар талазы-биле болуп турар дээр дугайында билишкенин бодунун кижилерге билиндирерин күзөп турар деп Де Шамбрэн бижип турар».

Хүн айтырыгын совет төлөөлөкчи болза, үш күрүнелеринг саналдарының чок чүүлүн («бугу делегация Европада нарындакчынынг байдлар-ның чылдагынарының дугайын») кирип турда, үш күрүнелеринг төлөөлөрүн кирип келген төлөөлөкчи совет төлөөлөрүн ийди үндүргөн чок айтырыгларын тургустайн турар, ол болза—Германияның бо-чөспөзө дүжүрер болгаш дөрт күрүнелеринг чөспөзө киштерин кызыр дугайында Потсдам дугурулгазының үсүлдөш. Оларның төлөөлөкчи бо кол айтырыгларын олу каап турар. Өске сөстөр-биле чугаалаарга, СССР-нің төлөөлери Министрлер Чөвүлелинне чидип болгаш өң-не чугаалаары өйү чедип келген айтырыгларын чугаалакчыны сүмөлөп турда, үш күрүнелеринг төлөөлери бо айтырыгларын херекке албайн турар. Олар Министрлер Чөвүлелин нити, чүңү-даа хүлээтир турар маргыдааның орунче улгадырып күзөп турар. Реакциялыг парлагат чөрүдөөлөрүн утка-шынарын чазары канчаар-да оралдакчы турза, калбак улус масалар ону билип эгелзеп турар апарган. «Бөдүн кижилерде мындыг бодалдар дадалагышкынныг чорутку үндүрерин эгелзеп турар» деп Де Шамбрэн бижип турар. Эмин эртер ажыра чөспөлөкчир чорук мурунда болуп турганын ышкыш барып-барып дайычче кире бербес ирги бо, Германияны бажын ажыр чөспөлөкчир бо чорукту дүрдөдөтүп аргалып ирги бо деп олар айтырып турар.

Үш күрүнелеринг төлөөлөкчилери бо хүнүг хуралга хүн айтырымын чугула айтырыгларын—дөрт күрүнелеринг чөспөзө киштерин кызыр дугайында болгаш Германияның чөспөзө дүжүрерининг талазы-биле Потсдам дугурулгазының үсүлдөшунинг дугайын чугаалакчыларын чылдарын оралдакчы, австрия керезининг дугайында айтырыгын каттап чугаалакчыны сүмөлөп турары таварылга өзес. Ынчангаш Дюссель болгаш Дэвис олар болган чоруту өскертп, австрия керезининг төлөөлөкчилери белеткелди совет төлөөлөкчилеринг бурзуу-биле саадап турар деп херекти шак мынчаар тайылбырларын оралдакчылар турган. Аарыг баштыг аарымын кадык башче чүүй каарын оралдакчышкан, 1943 чылда Австрия дугайында Москва декларациязын үрзөин Совет Эвилелининг кырынга бияштарын олар кызыдып турган.

Ол-ла үеде АКШ-тың болгаш Великобританияның төлөөлөкчилери Триестиге хамаарыштыр Италия-биле тайбың керезини талдазы-биле боттарының хүлөөлөрүн үш күрүнелеринг чазактары нарыкы-биле үрөп турары Австрия-биле керээ төлөөлөкчир биле кандыг-даа хамаарылга чок дээрзин бугу арга-биле оралдакчы турган, оларның киреп алдым. Ооң чылдагына болза, мен Германияның демократтыг республиказының улустары-биле кады тайбың амдыралга чуртаарын күзөп турар кижилер мен. Англияны АКШ-тың 49 дугаар штаты кылдыр хуулдар деп турарына мен канан-даа чөспөлөкчир мен. Америк Совет Эвилелининг болгаш Германияның демократтыг республиказынга удур делегация чак дыйнын кыппан үндүрерин оралдакчылар турар мен. Мен ол дайында кирешем мен. Кореяда чоруп турар бодушкунун дугайында мен хууунда ыдып турар мен, ыччаарга ол дайында киржини кым-да күзөвейн турар деп бозуруп турар мен».

Германияның демократтыг республиказынга артып калыр дугайында бодунун күзелин илередиң чугаалакчышкан, аңаа шериг Дональд Вильям Гидистинг демделеп турары болза: «Англиянын чазаа американың аяктын оруун эдерип чоруп олурар

саналы-биле алырга, Триестиге хамаарыштыр Италия-биле тайбың керезини күсүлдөшүн дугайында айтырыгын совет төлөөлөр март 7-де чугаалакчы айтырыгта кирер барымдаа чин деп турар.

Совет төлөөлөкчү А. Громико бодунун чугаазына АКШ-тын, Великобританияның болгаш Францияның чазактары Австрия-биле керээ төлөөлөкчилерин белеткелди саададып турар деп чүвени көргүсөн.

Херечилел кылдыр хөй санныг узун чижектерин көргүзүп ботур турган, ындыг болза-даа, үш күрүнелеринг төлөөлөкчилери австрия керезин белеткээрининг талазы-биле даштыкы херектер Министрлерининг оралакчыларының Лондон чөвүлел хуралына керээ төлөөлөкчилерин дугуруштунаан чүүлдерин чугаалакчылардан үргүлчү дадалап, Австрияда фашист хевирлиг организацияларын дүжүрер чугаалакчы болгаш Австрияга оларның ажыл-чорудугазын бодурубас дугайында СССР-нің төлөөлөкчилерин кырген саналын хүлээп алырын дыкма хөңгү чок турганын көргүзөргө-ле четчир, ук саал болза, Москва декларациязын үндөшүндө болгаш Австрия дугайында өске-даа дугурулгаларда салдынган принциптер өзүгээр болуп турган. Үш күрүнелеринг төлөөлөкчилери Австрияның чөспөзө дүжүрер болгаш денацификация талазы-биле дөрт күрүнелеринг хүлөөлөкчилерин күсүлдөшүн хынаар дөрт талаалык хыналда дугайында Совет Эвилелининг саналына база-ла удурлаанар.

Ынчангаштың, Москва декларациязында үнүп турар Австрия талазы-биле хүлөөлөкчилерин СССР-нің чазак күсүлдөшүн турар дээр дугайында Дэвисинг мырнын үндөшүн чок чугаазын сонгарлап тур мен деп Громико меделзэн. Дэвисин бо тайылбыр Германияның чөспөзө дүжүрер дугайында чүдүлү чугаалакчы айтырыгта кирер дугайында айтырыгын чугаалакчы турар үеде Дэвисеңип үндүргөн саналы меңээ сагындырып тур. Потсдам дугурулгазының талазы-биле бодунун хүлөөлөкчилерин СССР күсүлдөшүн турар ышкыш деп Дюссель чугаалап турган. СССР-нің төлөөлери Германияның чөспөзө дүжүрер дугайында Потсдам дугурулгазының чөспөзө дүжүрер дугайында чүдүлү чугаалакчы айтырыгта кирер дугайында айтырыгын чугаалакчы турар үеде Дэвисеңип үндүргөн саналы меңээ сагындырып тур. Потсдам дугурулгазының талазы-биле бодунун хүлөөлөкчилерин СССР күсүлдөшүн турар ышкыш деп Дюссель чугаалап турган. СССР-нің төлөөлери Германияның чөспөзө дүжүрер дугайында Потсдам дугурулгазының чөспөзө дүжүрер дугайында чүдүлү чугаалакчы айтырыгта кирер дугайында айтырыгын чугаалакчы турар үеде Дэвисеңип үндүргөн саналы меңээ сагындырып тур. Потсдам дугурулгазының талазы-биле бодунун хүлөөлөкчилерин СССР күсүлдөшүн турар ышкыш деп Дюссель чугаалап турган. СССР-нің төлөөлери Германияның чөспөзө дүжүрер дугайында Потсдам дугурулгазының чөспөзө дүжүрер дугайында чүдүлү чугаалакчы айтырыгта кирер дугайында айтырыгын чугаалакчы турар үеде Дэвисеңип үндүргөн саналы меңээ сагындырып тур. Потсдам дугурулгазының талазы-биле бодунун хүлөөлөкчилерин СССР күсүлдөшүн турар ышкыш деп Дюссель чугаалап турган. СССР-нің төлөөлери Германияның чөспөзө дүжүрер дугайында Потсдам дугурулгазының чөспөзө дүжүрер дугайында чүдүлү чугаалакчы айтырыгта кирер дугайында айтырыгын чугаалакчы турар үеде Дэвисеңип үндүргөн саналы меңээ сагындырып тур. Потсдам дугурулгазының талазы-биле бодунун хүлөөлөкчилерин СССР күсүлдөшүн турар ышкыш деп Дюссель чугаалап турган. СССР-нің төлөөлери Германияның чөспөзө дүжүрер дугайында Потсдам дугурулгазының чөспөзө дүжүрер дугайында чүдүлү чугаалакчы айтырыгта кирер дугайында айтырыгын чугаалакчы турар үеде Дэвисеңип үндүргөн саналы меңээ сагындырып тур. Потсдам дугурулгазының талазы-биле бодунун хүлөөлөкчилерин СССР күсүлдөшүн турар ышкыш деп Дюссель чугаалап турган. СССР-нің төлөөлери Германияның чөспөзө дүжүрер дугайында Потсдам дугурулгазының чөспөзө дүжүрер дугайында чүдүлү чугаалакчы айтырыгта кирер дугайында айтырыгын чугаалакчы турар үеде Дэвисеңип үндүргөн саналы меңээ сагындырып тур. Потсдам дугурулгазының талазы-биле бодунун хүлөөлөкчилерин СССР күсүлдөшүн турар ышкыш деп Дюссель чугаалап турган. СССР-нің төлөөлери Германияның чөспөзө дүжүрер дугайында Потсдам дугурулгазының чөспөзө дүжүрер дугайында чүдүлү чугаалакчы айтырыгта кирер дугайында айтырыгын чугаалакчы турар үеде Дэвисеңип үндүргөн саналы меңээ сагындырып тур. Потсдам дугурулгазының талазы-биле бодунун хүлөөлөкчилерин СССР күсүлдөшүн турар ышкыш деп Дюссель чугаалап турган. СССР-нің төлөөлери Германияның чөспөзө дүжүрер дугайында Потсдам дугурулгазының чөспөзө дүжүрер дугайында чүдүлү чугаалакчы айтырыгта кирер дугайында айтырыгын чугаалакчы турар үеде Дэвисеңип үндүргөн саналы меңээ сагындырып тур. Потсдам дугурулгазының талазы-биле бодунун хүлөөлөкчилерин СССР күсүлдөшүн турар ышкыш деп Дюссель чугаалап турган. СССР-нің төлөөлери Германияның чөспөзө дүжүрер дугайында Потсдам дугурулгазының чөспөзө дүжүрер дугайында чүдүлү чугаалакчы айтырыгта кирер дугайында айтырыгын чугаалакчы турар үеде Дэвисеңип үндүргөн саналы меңээ сагындырып тур. Потсдам дугурулгазының талазы-биле бодунун хүлөөлөкчилерин СССР күсүлдөшүн турар ышкыш деп Дюссель чугаалап турган. СССР-нің төлөөлери Германияның чөспөзө дүжүрер дугайында Потсдам дугурулгазының чөспөзө дүжүрер дугайында чүдүлү чугаалакчы айтырыгта кирер дугайында айтырыгын чугаалакчы турар үеде Дэвисеңип үндүргөн саналы меңээ сагындырып тур. Потсдам дугурулгазының талазы-биле бодунун хүлөөлөкчилерин СССР күсүлдөшүн турар ышкыш деп Дюссель чугаалап турган. СССР-нің төлөөлери Германияның чөспөзө дүжүрер дугайында Потсдам дугурулгазының чөспөзө дүжүрер дугайында чүдүлү чугаалакчы айтырыгта кирер дугайында айтырыгын чугаалакчы турар үеде Дэвисеңип үндүргөн саналы меңээ сагындырып тур. Потсдам дугурулгазының талазы-биле бодунун хүлөөлөкчилерин СССР күсүлдөшүн турар ышкыш деп Дюссель чугаалап турган. СССР-нің төлөөлери Германияның чөспөзө дүжүрер дугайында Потсдам дугурулгазының чөспөзө дүжүрер дугайында чүдүлү чугаалакчы айтырыгта кирер дугайында айтырыгын чугаалакчы турар үеде Дэвисеңип үндүргөн саналы меңээ сагындырып тур. Потсдам дугурулгазының талазы-биле бодунун хүлөөлөкчилерин СССР күсүлдөшүн турар ышкыш деп Дюссель чугаалап турган. СССР-нің төлөөлери Германияның чөспөзө дүжүрер дугайында Потсдам дугурулгазының чөспөзө дүжүрер дугайында чүдүлү чугаалакчы айтырыгта кирер дугайында айтырыгын чугаалакчы турар үеде Дэвисеңип үндүргөн саналы меңээ сагындырып тур. Потсдам дугурулгазының талазы-биле бодунун хүлөөлөкчилерин СССР күсүлдөшүн турар ышкыш деп Дюссель чугаалап турган. СССР-нің төлөөлери Германияның чөспөзө дүжүрер дугайында Потсдам дугурулгазының чөспөзө дүжүрер дугайында чүдүлү чугаалакчы айтырыгта кирер дугайында айтырыгын чугаалакчы турар үеде Дэвисеңип үндүргөн саналы меңээ сагындырып тур. Потсдам дугурулгазының талазы-биле бодунун хүлөөлөкчилерин СССР күсүлдөшүн турар ышкыш деп Дюссель чугаалап турган. СССР-нің төлөөлери Германияның чөспөзө дүжүрер дугайында Потсдам дугурулгазының чөспөзө дүжүрер дугайында чүдүлү чугаалакчы айтырыгта кирер дугайында айтырыгын чугаалакчы турар үеде Дэвисеңип үндүргөн саналы меңээ сагындырып тур. Потсдам дугурулгазының талазы-биле бодунун хүлөөлөкчилерин СССР күсүлдөшүн турар ышкыш деп Дюссель чугаалап турган. СССР-нің төлөөлери Германияның чөспөзө дүжүрер дугайында Потсдам дугурулгазының чөспөзө дүжүрер дугайында чүдүлү чугаалакчы айтырыгта кирер дугайында айтырыгын чугаалакчы турар үеде Дэвисеңип үндүргөн саналы меңээ сагындырып тур. Потсдам дугурулгазының талазы-биле бодунун хүлөөлөкчилерин СССР күсүлдөшүн турар ышкыш деп Дюссель чугаалап турган. СССР-нің төлөөлери Германияның чөспөзө дүжүрер дугайында Потсдам дугурулгазының чөспөзө дүжүрер дугайында чүдүлү чугаалакчы айтырыгта кирер дугайында айтырыгын чугаалакчы турар үеде Дэвисеңип үндүргөн саналы меңээ сагындырып тур. Потсдам дугурулгазының талазы-биле бодунун хүлөөлөкчилерин СССР күсүлдөшүн турар ышкыш деп Дюссель чугаалап турган. СССР-нің төлөөлери Германияның чөспөзө дүжүрер дугайында Потсдам дугурулгазының чөспөзө дүжүрер дугайында чүдүлү чугаалакчы айтырыгта кирер дугайында айтырыгын чугаалакчы турар үеде Дэвисеңип үндүргөн саналы меңээ сагындырып тур. Потсдам дугурулгазының талазы-биле бодунун хүлөөлөкчилерин СССР күсүлдөшүн турар ышкыш деп Дюссель чугаалап турган. СССР-нің төлөөлери Германияның чөспөзө дүжүрер дугайында Потсдам дугурулгазының чөспөзө дүжүрер дугайында чүдүлү чугаалакчы айтырыгта кирер дугайында айтырыгын чугаалакчы турар үеде Дэвисеңип үндүргөн саналы меңээ сагындырып тур. Потсдам дугурулгазының талазы-биле бодунун хүлөөлөкчилерин СССР күсүлдөшүн турар ышкыш деп Дюссель чугаалап турган. СССР-нің төлөөлери Германияның чөспөзө дүжүрер дугайында Потсдам дугурулгазының чөспөзө дүжүрер дугайында чүдүлү чугаалакчы айтырыгта кирер дугайында айтырыгын чугаалакчы турар үеде Дэвисеңип үндүргөн саналы меңээ сагындырып тур. Потсдам дугурулгазының талазы-биле бодунун хүлөөлөкчилерин СССР күсүлдөшүн турар ышкыш деп Дюссель чугаалап турган. СССР-нің төлөөлери Германияның чөспөзө дүжүрер дугайында Потсдам дугурулгазының чөспө

КНО-нун секретариатынын профессор Жюлио-Кюриге харыызы

ПАРИЖ. КНО-нун чыгыш секретариатынын дузаламчысы Эндрю Корье Тайбыннын Бүгү-делегей Чөвүлелинин дарга Жюлио-Кюриге телеграмма чоруткан дугайында медээни «Се суар» деп солун бо хун парлал үндүргөн, ында чугаалап турары болза: «Силердин март 8-те чагаанарга харыы кылдыр чыгыш секретари чокуу үедө бийдеп турар чорутууга чораш силердин төлөөлөрүңер-биле Европада кайы-бир чеге, Парижге, Женевага азы Римге-даа чадавас учурагырынга бүзүрүнгө тынч-айгырын меңээ дааскан чүвө». Учура-жылгынын черинин болгаш хүнүнүн дугайында мен силердин-биле база каттап харылдажар мен.

1951 чылдын февралдын 25-те Берлинге болган Тайбыннын Бүгү-делегей Чөвүлелинин чүлдүгү деп көргөн резолюцияны өзүгүгү Жюлио-Кюри Тайбын-

нын Бүгү-делегей Чөвүлелинин төлөө-лерин хүлээп алганын Катышкан На-цияларнын организацианын чыгыш секретарианден дилээни билдингир бол-ган.

Тайбыннын Бүгү-делегей Чөвүлели-нин төлөөлөрү КНО-дан мооң адаанда чүлдүргөн негээрин төлөөлөткөнөр:

1. Тайбың талалакчыларынын Бүгү-делегей конгрессиниң Кыйгырынын Бүгү-чүлдүргөн болгаш Тайбыннын Бүгү-делегей Чөвүлелинин бүгү резолюцияла-рын көөр болгаш ол дугайында бо-дунуң санал оналгы чугаалажар.

2. Кандыг бир тергидеп турар бо-лүктүн чепсез болу берейн, а күрүнө-лөр аразында дугуржугламың чери бо-лур дөш Устага айтыккан ролон каттап өткөдөр.

(СЭТА).

Румынияда орус дыл өөредилгези

БУХАРЕСТ. Румыниянын чүс-чүс муң школарга болгаш он-он муң студентилери орус дылды сонугуралдым-биле өөренип турар. Ол ышкаш үлөт-пур болгаш албан черлеринде, хоорай-ларда болгаш суурларда ажалчы чон-нар орус дыл-биле чепселгенип турар. Совет Эвилели-биле харылдааны быжылгаарынын талазы-биле ийитилелдин организацианын орус дыл өөредилгези-нин 1600 курстары амгы үедө чуртта ажалдап турар. Радио дамчыдыгынын румын комитети орус дылды тус-кай өөренип турарларга хамаарыштыр-ган дамчыдыгаларын үргүлчү чорудуп турар.

Чуртта школаларга болгаш дээди өөредилге черлеринге хергелээр орус дыл номнарын парлап үндүргүлгөн. Арлюстун болгаш орус дыл биле ли-тератураның Горький аттыг педагогика институтунун ажалдакчылары улуг улуска хергелээр орус дыл номун чо-гадып турар.

Бо чылын Горький аттыг ол инсти-тут баштайгы дөрт чылдыг башмалар болгаш доостуруп үндүрөр. Амгы үедө институтта бот-өөредилге салгында өөренип турар 800 студентилерден аң-гыда, 555 студентилер шүүт өөренип турар.

(СЭТА).

Венгрияда чаксы тарылга

БУДАПЕШТ. Чуртта чаксы тарылга массалыг калбарган. Чер ажалынын бү-дүрүлгө кооперативтериниң кеңигүнө-ри, күрүнгөн чер ажалынын ажалдак-чылары, хуу ажал-агылгы тарачыны ажалчы чоннар чаксы хову ажалдарын өки эрттери дөш чарык турарлар. Чарыштык мурунда Бач-Киншунун комитети чоруп турар, ында күрүнгөн чер ажал-агылгы арбайнын тарылга-зын бүрүн дооскан болгаш көк-тараа болгаш сулангы тарылганы дозуп тур-ар. Ол комитеттин кооперативтери ар-байнын болгаш сулангы тарылганын планын 50 хуу ажыр күүсеткеннер.

Чер ажалынын бүдүрүлгө коопера-тивтериниң саны болгаш кооперативтер-нин тарыыр чериниң шөлу бо чылын үштөн хой катал көчүдөн.

Кооперативтер чаксы хову ажалда-рынга советтик колхозчу тарачынынын дуржуглазын болгаш мурунчык совет агротехниканы ажаллап турарлар. Көдө ажал-агылгы чач-аа культура-ларын негээрдеп, тарылга шалдерин калбартып турарлар. Хөвөң тарыыр чер-нин шөлу беш катал улгадып турар. Чурттуң ховуларынга бо чазын эрткен чылдан 3.500 хой тракторлар ажалдап турарлар.

(СЭТА).

300 муң ажыг хол үжүктери

ВЕНА. Тайбың талалакчыларынын астрий Чөвүлелинин дыңдактанын өзү-гаар алгыра, беш улуг күрүнелерин аразында тайбыннын пактызын чарар дугайында Тайбыннын Бүгү-делегей

Чөвүлелинин Кыйгырынын адаанга март 11-ден 24-ге чедир Австрия 300 муң ажыг хол үжүктери чыгдыгың.

(СЭТА).

Францияда ажыл соксадышыкыны

ПАРИЖ. Францияда ажыл сокса-дышыкынын шимчээшкисинер үргүлчү калбарып турар. Парижте бүгү вокал-дарнын демир-орунчулары база ажал-ын соксаткан. «Се суар» солунунң ме-дегел турары болза, ол ышкаш ажыл соксадышыкынын Бордо, Тулуза, Тур, Сен-Пьер-Де-жор, Монтаржи, Пер-сан, Бомон, Марсель болгаш еске-даа хоорайларын демир-орунчулары хөмө

алган. Ол ышкаш ажыл соксадышыкынын хой заводтарда, электростанциялар-да болгаш электик-белдирлеринде кал-барган. Дижон, Шалон-на-Соне, Анже, Бур, Эн, Манс, Лион болгаш еске-даа хоорайларда үлетпүрлерин кол адыр-ларын ажалчылары март 23-те ажыл соксадышыкыны чарлааннар.

(СЭТА).

Грециядан чагаа

Грецияны билир силер бе?

Грецияны билир силер бе? Мен бол-доп көөрүмгө ооң дугайын дыңнаан боор силер. Төгүгү шагда Грецияга уран-чүлдөр, литература, философия чектелгил турган. Чер ортузунда далай ол чуртту барык долгандыр турар; ооң агаар бойдуу кончү эки чараш; ажал баткан хүнүнүң херели ооң дагыларың бажын зончүт чараш чөлөш ышкаш аңыз-бүрү өкнөр-биле чырыдып турар; кадарчылар боттарынын хөгжүмнери-биле эки чараш ырларын ырлап чорурлар; балыкчылар Гомериниң шүдүглөп ырлаан эриттериниң ак-көк сугларында четкиле-рин октап турар.

Греция богу ыңдыг чер. Шаң ыңдыг чурттуң чурттагычылары аас-кеңиктиг чурттап турар боор деп бодал турар боор силер. Бир эвес делегейдин империалистери Грецияны чаа дайын белет-келгенин талазы-биле боттарынын планына стратегият плацдарма кылып ал-баан болза, ооң улузу аас-кеңиктиг бо-лур ынык.

Ам үедө Грециянын улузу барык-ла 7.5 миллион кижи. Официалдыг сан-биле алгыра ам Грецияда 360 муң өскүс урулгар бар. Оларнын ада-нези чок. Ындыг болза-даа, Грецияда ада-нези бар-даа болза, оларнын ада-нези чогуу херек кырында чок урулгар дыка хой.

300 херэжениер Афинаның Авероф деп кара-банында чыдар; 540 херэ-жениер—Патрас деп кара-банында; 400 кижи—Калие деп кара-банында; 700 херэжениер—Грециянын еске-даа кара-банында чыдар болгаш 800 херэ-жениер Трикерия деп албадап ажал-

дадыр лагерде хилинчектеип турар-лар. Кара-банында ам үедө чыдар үш муң ажыг херэжениериниң 120-ин өлүрүп шидер деп шиктенген. Олар өлү-мүн дүне-даа, хүндүс-даа шак бүрүңдө маанат турарлар; оларнын чамдызы өлүмүнү ам каш чылдарнын ишинде маанат турарлар. Элээн хой херэжени-ерин өлүргөн — чогуу чеже сан-ным билдимес.

1200 биче урулгарны Леростун чартык ортузунда албадап ажалдадыр ла-герге шөлзөг; 330 урулгарны Макросис ортулукта өлүмүнүң лагеринде этеп-эридеп турар. Корфуң чогуунда Видос деп ээн ортулукте афиниң фа-шистиг чазаанга айылдыг дөөн дыка хой бичи солдарын, урулгарын шөлүк-кен, олар ам ында чурттап турарлар.

Кореяда болуушкуннар Улустуң армиязынын Кол командьлалынын дыңдады

ПХЕНЬЯН. Кореянын улус-демокра-тыг республиказынын Улустуң армия-зынын Кол командьлалынын март 27-де дамчыткан медээинде чугаалап ту-рары болза, фронтунун бүгү участо-тарына Улустуң армиязынын кезектери кыдат эки-турочылар-биле кады дайын-нын дириг күжүңгө болгаш техниканын улуг чидиргилерин таварыштырбы-шаан, дайынга удур кадыг-дошкун тул-чуушкуннар чорударын үргүлчүлөөнөр. Фронтунун төп участогуна Улустуң армиязынын кезектери март 21-ден 24-ге чедир дөрт хүннерин дургузунда дайыннын үш муң ажыг солдаттарын болгаш офицерлерин өлүргөн болгаш балыглан, ооң ишинде 1000 ажыг американнар бар болган.

Кореянын улус-демократтыг республиказынын иштиги херектер министриниң оралакчыларын шаңнааны

ПХЕНЬЯН. Кореянын улус-демокра-тыг республиказынын Улустуң Дээди Хуралынын Президиуму «Күрүнө ту-гу» орденнин бирги чергелери-биле Иштиги Херектер Министриниң оралакчылары Ча И Суноу болгаш Тен Сын Нерин төрөэн чурттуң хамаарыш-пас чоруп болгаш хосталганын катыш-тырылганы дөш америк империалист-терге удур ада-чурттуң чөптүг дайы-ныннын үезинде улустуң партизан шим-чээшкисин организацианын тургустут болгаш эрес-дидим, база алдар хавыя-лыг болганы дөш шаңнаан.

Кореянын Ада-чурттуң демократтыг чаңгыс эптиг фронтунун ТК-зынын кыйгыры

ПХЕНЬЯН. Марттың ортан үезинде болуп эрткен Кореянын Ада-чурттуң демократтыг чаңгыс-эптиг фронтунун ТК-зынын хуралына эртен үеңиң болгаш демократтыг партияларын со-рулгаларын, база Кореянын хой-ни-ти организациаларын дугайында Пан Хен Енин илеткелди, Тайбыннын Бү-гү-делегей Чөвүлелинин хүлээп алганы «Тайбыннын Пактызын чарар дугайында Тайбыннын Бүгү-делегей Чөвүлели-ниң Кыйгырынын» болгаш «КНО-нун дугайында резолюциянын» дугайында Пан Ден Аиниң илеткелди дыңнаан. Бүгү партияларын болгаш чурттуң хой-ниги организациаларын төлө-лери хирешкен Ада-чурттуң демокра-тыг чаңгыс-эптиг фронтунун ТК-зы ол айттыгыларын чугаалашкаш, боттуг шиптериниң чаңгыс өп-сеткилдиг хүлээп алган.

Садыг четкилериниң каттап тургузушкуну

ПХЕНЬЯН. Кореянын улус-демокра-тыг республиказынын бүгү жокуларында күрүнгөн садыг четкилерни дүргө-ни-биле каттап тургустунуп турар. Сонгу Хамен, Сонгу Пхеньян, Та-ган, Канвон болгаш еске-даа жокулар-ында ал чорутууган кемелгилерин түң-дөлдө өрткөткө кудалашкыны болганы илден. Пхеньянда 60 ажыг, күрүнгөн магазиннери болгаш столоваялары ажалдап турар.

(СЭТА).

Швециянын коммунисттиг партиязынын он беш дугаар съездизиниң ажытынганы

СТОКГОЛЬМ. Март 23-те Стокгольм-да улустуң бажыныга Швециянын коммунисттиг партиязынын 15 дугаар съездизин ажытынган. Съездиге комму-нисттиг партиянын 1200 организациа-ларын 330 төлөөлөр олуршкан. Фин-ландиянын, Даниянын, Норвегиянын, коммунисттиг партияларынын, Венгрия-нын ажалчы чоннар партиязынын, Польшаның Катышкан ажалчы партия-зынын, Германиянын социалисттиг чаң-гыс эптиг партиязынын болгаш Барын Германиянын коммунисттиг партиязынын төлөөлөкчилери съездиге аалчылар бо-луп олуршканынар.

Совет Эвилелинин коммунисттиг пар-тиязынын Төп Комитетиниң мооң адаан-да байырлыг чагазын съездизиниң кир-жикилери улуг өөрүшкүлөк-биле ук-кааннар.

«ШВЕЦИЯНЫН КОММУНИСТИГ ПАРТИАЗЫНЫН 15 ДУГААР СЪЕЗДИЗИНГЕ»

Швециянын коммунисттиг партиязы-нын 15 дугаар съездизинге азы-дунма байырын чедирип, съездизиниң чедиш-киннерлиг болурун күзедиве.

Совет Эвилелинин коммунисттиг партиязынын Төп Комитети

(СЭТА).

Вьетнамда национал-хосталгалыг чаңгыс-эптиг фронтунун тургустунганы

ШАНХАЙ. Соңгу Вьетнамдан Вьет-намнын информация агентиленинин дамчыдып турары болза, марттың бир дугаар чартыгында Вьетнамнын (Вьет-намнын хамаарышпас чоруп дөш де-миселиниң лигасы. Ред. болгаш Лье-Вьеттин (чаңгыс-эптиг национал фронт. Ред.) — Вьетнамнын ийи улуг улус организациаларын катыштырар соорул-га национал конгресс болуп эртен. Ол конгрессе Вьетнамнын бүгү райондарын, ооң ишинде дайынга ажалдап Ханой, Хайфонг, Бинь-Три-Тян болгаш Муруну Вьетнам районы-нын төлөөлери, а ол ышкаш Таилан-дын болгаш Барын Европа чуртта-рыннын төлөөлери киришкенер. Кон-грессин ажалынга ол ышкаш Вьет-намнын хой-нигиизиниң төлөөлөкчилери киришкенер.

Конгрессин киржикилери нацио-налдыг чаңгыс-эптиг фронтунунуң дар-газы Лаоса-Соун Хан Хао Вонга бол-гаш националдын чаңгыс-эптиг фронтунун төп комитетиниң даргазы Кам-боджи-Сеу Хенге байыр чедиргенер.

Конгрессин болуп турганы залды президент Хо Ши Минниң, И. В. Сталин-нин, Мао-Цзе-дунун, Ким Ир Сен-нин болгаш Морис Торезтин портрет-тери биле наастан-шимээп турган.

Шажын-чүдүчүзү Фам Бат Рук бол-за, Лье-Вьеттин болгаш Вьетнамнын төп комитеттериниң мурунунда бо-дунуң чугаазына национал-хосталгалыг чаңгыс-эптиг фронтуга Вьетминнин бол-гаш Лье-Вьеттин катыжарынын херэ-жениг национал конгрессин ужуру-дасын демдеглээн.

(СЭТА).

Съезд болза, Чехословакиянын, Ита-лиянын, Австриянын АКШ-тын, На-наданың коммунисттиг партияларындан, Венгриянын ажалчы чоннар партиязы-нда байырлыг чагаалары база алган.

Съездини Швециянын коммунисттиг партиязынын Төп Комитетиниң даргазы-нын оралакчысы Хилдинг Халберг ажыткан.

Съездиниң президиумунге Швеция-нын коммунисттиг партиязынын Пол-итбюро кежигүннери биле чамдык тө-лөө, аны-дунма коммунисттиг болгаш ажалчы партияларын төлөөлөкчилери сондугтурган.

Съезд мооң адаанда хүн айттыгыла-рын хүлээп алган: 1) организациаг ажал дугайында партия эргелелин от-чөдү (илеткелчи—партия Төп Комитети-нин секретари Лагер); 2) «Тайбың бол-гаш амдырал денелди бедидери дөш демисел» дугайында партиянын даргазы-нын оралакчысы Халбергтин илеткелди; 3) «Массаларга орук—социализмге орук болур» дугайында партия Т-К-нын дар-газы Линдеруттуң илеткелди; 4) Партия-нын удурткучу органнынын сондуг-далары.

Бо хүнгү хуралга хүн айттыгынын баштайгы ийи пункттарынын талазы-биле илеткелдерин дыңнаан.

(СЭТА).

Ооң соонда конгрессин киржикиле-ринге Хо Ши Мин чүвө чугаалаан.

«Националдын калбак чаңгыс-э-пити силериниң-биле кады элээн каш чылдарын дургузунда демисежиң тур-гаш, чаңгыс-аай национал блокуңгү чектелгил турарын болгаш үре-түңдө-диг болуп турарын, ооң дазылдарын бүгү чон-биле сырый харылдашканын көөр улуг аас-кеңиктиг болдум. Ол ышкаш амгы үедө чедир чүлге Вьет-намнын улустарынын катышканы-биле эвес, а харын Лаосаның болгаш Кам-боджиниң аны-дунма улустарынын сы-рый катыжары-биле аас-кеңиктиг бо-луп турар бис. Мынчангаш бистер чоок-ку үеңиң дургузунда Вьетнамдын, Лаосаның болгаш Камбоджаның улус-тарынын калбак катыжышкынын чыг-зиниг чок боттадырар бис» — деп Хо Ши Мин чугаалаан.

Аны-дунмалыкын үш улустарын — Вьетнамнын, Лаосаның болгаш Кам-боджаның чаңгыс-эвин тургузуп тургаш, «бистер француз империалисттерин болгаш америк интервентилериниң шери-гилерин чылча шавар болгаш хой ка-тап күштүг апаар бис... Ол улуг күш болза, чүлге тилегени чедип алы-рынга болгаш национал күрүнгөн чед-ишкисиниң тургузарына биске дуза-лаар эвес, харын бүгү делегейге тай-бынны болгаш демократияны намаг-лаар херекке салышкын болур» дээр-зин Хо Ши Мин идегелди-биле бүү-рөткөн.

(СЭТА).

дээ саваг шыгылыг ыш кырында чы-дарлар...

Эргим өңүктөр амгы Греция, шаанда уран-чүл, литература, философия чек-телгил чораш Греция ам мындыг-дыр. Америк империалисттериниң үүлгеди бо-дур!

Ол болза, амгы Грециянын амдыра-лынын чүлге чаңгыс талазы-дыр. Ооң өсе талазын силерге көргүзейн.

28 харыг арганымаар херэжени Елену Экономидуну алгаш бар чоран өлүрүчүлөр ооң сөөлүг күзели чүл деп айттыган.

«Фашисттиг араатанарны мээр чур-тумдан үндүр ойлдарын, дайын моон сонгаар болбасын күзээр...» — дээн

Стокгольм Кыйгырынын адаанга ат салганарын истеп сүрүп турар. Ынчал-за-даа ат салышкынын демей-ле тыштып көзүп турар. Кыйгырыга ат салып тур-гаш Мария Дарли мынчаар бижээң:

«Бистиг хилинчектеип турар, ба-зындырған улугузуз дээш, кымчы-биле этеп-соп турары мээр кара-нештиг аным дээш, ооң төрөэн чуртун былаап алы-рын орадалкып турар мээр сарыг аным дээш, Сеул дөш — мен болгон холум үжүңү Стокгольм Кыйгырынын адаан-га салдым.»

Триккериниң албадалдыг лагеринде 600 херэжениерниң бижээни: «1938 урулгарымыс ыглажып турар ышкаш өсө илериниң урулгары ыгла-зын дээш, өске бичи чаштар бистин дег өлбөзин дээш Стокгольм Кыйгы-рынын адаанга ат салдымыс.»

Шаанда уран-чүл, литература, фило-софия чектелгил чораш Грецияда бо хүн бо-дунуң бүгү амдыралын улустуң аас-кеңиңи дөш, хосталгызы дөш деми-селге берген маадырлар чурттап турар.

Мельво АКЦИТИ.

Барыын Германияны каттап боо-чепсеглеп турар

БЕРЛИН. АДН агентиленинин же-дөөлөп турарын өзүгүгү алгыра, Боннга шериг кезектерин мобилизаастарынын болгаш өөредирнин талазы-биле эвлек-лечи дээди комиссианың төлөөлөкчи-лериниң Аденауэриниң шериг чөвүлөк-чилериниң дугуржугларынын доозул-ганы-биле холбаштыр Соңгу-атлантк пактызынын армиязынга херек барын-герман шериг катыжышкынын тургузарын планнарын ажалдап кылган болгаш оларны Парижте амер-ик генерал Эйзенхауэрге бадылдары-биле чоруткан. Үш айларын дургузун-да үргүлчүлөп келген үстүндө дугур-жугаларын үезинде Аденауэриниң тө-лөөлөкчилери чинг хөлзелиг армия тургузар дугайында айттышкынар ал-ганнар. Апрельдин эгезинде болган чаа-чаа дугуржугаларын үезинде фа-шист генералдар Шпейдель биле Хой-зингер олар агаарын болгаш далай шерини тургузар дугайында айттыш-кынарны база алырлар.

Хынал көөрү-биле америк генерал Эйзенхауэрге чоруткан ол планнар болза, моторжуктан дивизиаларын болгаш ооң ишинде 10 танк дивизиаларын тургузары көрдүңүп турары билдинген.

Барыын Германияга Эйзенхауэриниң зелениниң соон дарыг Барын Германиянын чинг хөлзелиг шериг кезектериниң тургузушкунуң талазы биле белеткел ажалдары дүргөдөн. Ажалдап кылган планнар өзүгүгү шер-иг албанында бирги ээлчеге 1927—1933 чылдарда төртүнгөннөри ыла-мыла хаара туткан турар учурлуг.

Шериг албаныларын өөредилгези-болза, кадыг-дошкун америк хөвир-биле тургустунган, оларын шеригниң америк тускай эртемнигер өөредир дөш. Амдан эгелеп округтарны болгаш рай-оннарың командьлал черлерин органи-заастап эгелей берген.

(СЭТА).

Англияда өрткөктер-нин өзүшкүну

ЛОНДОН. Англиянын экономикаын дайын оруунче шилчикениниң түңдө-линде чуртта өрткөктер үзүнтөл чок өзүп турар. «Файнэил таймс» со-лунуң дыңдадып турары болза, үлет-пур материалдарын болгаш кымылга-рын өртөз февральде 3.1 хуу өскөн болгаш 1938 чылдын өрткөктеринден 243.7 хуу ашкан. Ам аш-чемниң өр-төз 1938 чылдазындан 132.9 хуу бе-дөөн.

1949 чылдын сентябрьде Уолл-Стриттин негелдизи-биле чоруткан фунт стерлингилериниң (акшаның) үезин ку-дулаткан үедө бээр Англияда өрткөк-териниң деңгели 32.5 хуу, ычнаарга Ко-реяга америк интервенция эгелээни-ден бээр 19 хуу көдүрүлгөн деп дың-надып турар.

Дүттен кылган кымылгарын өртөз февральде 30—40 хуу өскөн, ам олар 1938 чылдазындан 891.1 хуу, 1950 чылдын февральде турганындан 158.9 хуу бедик болуп турар. Февраль айнак дургузунда торгу өртөз 22 хуу, ак-кор-гүлчунуу — 17.2 хуу, каучуктуу — 16.8 хуу, дүнтү—8.4 хуу, шойнуу—5 хуу өскөн.

Нефти продуктуларынын, тудуг ма-териалдарынын, химия үлетпүрүнүң продуктуларынын үлетпүр болгаш аш-чөм продуктуларынын, идик-хеп-тин болгаш бажың херекселдериниң өрткөктери база-ла көдүрүлгөн.

Ол-ла үедө монополисттиг концерн-ларын ортамыз дыкча өзүп турар «Файнэил таймс» солунуң медези-на-биле алгыра 1950 чылдын январь бол-гаш февраль айларда чарлатынган от-чөттөрдө 430 компанияларын орулга-зы 153 миллион фунт стерлингилер болган. Ол болза, эрткен отчөттүг үе-биле домейлээрге 11.7 хуу өскөн.

(СЭТА).

Харысалгалыг редактор О. А. ТОЛГАР-ООЛ.

***** КИНО ***** АПРЕЛЬ 1 «КОМСОМОЛ ХХХ ЧЫЛ ОУ» кинотеатрга хүндүс—12, 2, 4, шактарда „Ол Төрөөн чуртун камгалап тур“ «Она защищат Родину» кежээ—6, 8, 10, шактарда „Байлактыг чай“ (Щедрое лето) деп чаа өңүгү кино болур. ДИРЕКЦИЯ. *****